

VERSLAGGEVERSCOLUMN

MARGRIET OOSTVEEN

Marc van Abbe, kleinzoon van de sigarenfabrikant en kunstverzamelaar Henri van Abbe, die het Van Abbemuseum stichtte, is zo boos over de vernieling van het Eindhovense rijksmonument Villa Kortonjo, dat hij de nieuwe eigenaar briesend 'een enorme patjepeeër, echt een geldjongen' noemt. Hij zag er stapels rode bakstenen naar buiten komen, als na stevig sloopwerk.

Van Abbe alarmeerde de gemeente, die de enige specialist erfgoed die ze daar nog hebben met een handhaver naar de villa stuurde. Zij mag niet met me praten, maar woordvoerder Corine van der Putten van de gemeente Eindhoven noemt de schade per e-mail 'aanzienlijk'. En gevraagd naar voorbeelden: 'Er zijn bijvoorbeeld muren doorgebroken en originele vloeren verwijderd.'

Villa Kortonjo stond voor 3,9 miljoen op Funda. De nieuwe eigenaar is Eric Dral, voormalig eigenaar van CDC Complete Tandzorg, dat acht jaar geleden NRC haalde in verband met onterecht declareren bij verzekeraars. Drie jaar later stond Dral opnieuw in die krant, omdat hij alle tanden had getrokken van een candidate die in een tv-programma *Een Nieuw Begin* van RTL een tandartsbezoek cadeau had gekregen. Drie jaar later moest die candidate het te ruime kunstgebied dat ze ervoor terugkreeg drie keer per dag vastlijmen.

Als je dat terugleest valt te vrezen voor Villa Kortonjo. Het landgoed met de villa is in 1907 onder architectuur gebouwd als buitenplaats voor de Eindhovense notaris Joseph Fens, die het geheel gezellig noemde naar wat lettergrepen uit de namen van zijn vrouw Kor, zoon Anton en zichzelf. In het park van het buiten staat een beuk uit 1650 met monumentale status. Die wordt volgens Marc van Abbe nu ook bedreigd, omdat de nieuwe eigenaar vlakbij een zwembad zou hebben gepland.

Eric Dral reageert niet op een verzoek om toelichting maar heeft in het *Eindhovens Dagblad* al wel 'excuses' aangeboden. Hij wist 'natuurlijk' wel dat het een rijksmonument was, 'maar er moest ook wel wat aan gebeuren'. Dral heeft daarom 'een slopersbedrijf meteen opdracht gegeven de wijzigingen die de vorige eigenaar heeft aangebracht, te verwijderen'. Volgens hem 'niks monumen-

In Eindhoven De tandarts die alle tanden van een tv-kandidate trok, sloopt nu een rijksmonument

Villa Kortonjo

taals', dus hij stond met zijn 'bek vol tanden' toen hij hoorde dat hij daar een vergunning voor nodig had.

Helaas kwamen die wijzigingen van de vorige eigenaar, Jan van Enden, net neer op een voorbeeldige restauratie, die Van Enden destijds nog een erepenning van de Henri van Abbe Stichting opleverde.

Marc van Abbe is bestuurslid van die stichting, die zich sinds 1992 de erfgoedwaakhond van Eindhoven noemt. Omdat Eindhoven een van de lelijkste steden van Nederland is (ik mag dat zeggen, want ik kom er vandaan), zou een mens zich kunnen afvragen wat hier überhaupt nog aan erfgoed te vinden is. Niet veel inderdaad, lacht Marc van Abbe, ze voeren 'een nichegevecht'.

De stichting komt dus extra fanatiek op voor de laatste mooie beetje oud Eindhoven. Zo werd bijvoorbeeld De Witte Dame rijksmonument, het iconische Philips-gebouw uit de jaren twintig. Maar ze strijden net zo goed voor oude straatjes en monumentale bomen. 'Als we ze nu niet snel meer als monument bewaren, dan blijven we hier achter de geschiedenis aanhollen.'

Het eerste bericht over Villa Kortonjo in het *Eindhovens Dagblad* deed meteen denken aan al die andere prachtige oude panden in steden waar je de laatste tijd moderne keukenblokken middenin woonkamers ziet verrijzen, of al die glazen tussenwandjes met zwarte aluminium kozijnen – droom van de Funda-fotograaf. Marc van Abbe ziet het ook gebeuren, in de Eindhovense wijk de Elzent, 'met prachtige villa's uit de jaren twintig en dertig', waarvan er volgens hem 199 een monumentale status zouden kunnen krijgen: 'Daar gaat nu de ene na de andere villa plat voor een geval van roze aluminium.'

Het is al erg genoeg dat snel geld halve binnensteden van woonoord in beleggingsobject verandert. Gemeenten zouden strenger moeten afdwingen dat al het bijbehorende geklus met enige liefde voor wat was wordt uitgevoerd. De gemeente Eindhoven heeft de sloop van Villa Kortonjo voorlopig laten stilleggen, maar laat me ook nogal onheilspellend weten: 'Monumentale waarden die verdwenen zijn, kun je simpelweg niet terughalen.'